

Vår dato 2016-01-24 Vår referanse 2016/001

Våre saksbehandlere
Thomas Halvorsen

Tidligere dato Tidligere referanse

Til
NVE
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Kopi til
Fylkesmannen i Troms
Troms fylkeskommune
Bardu kommune
Skoelvas venner
FNF Troms

Høringsuttalelse på småkraftpakke Bardu

1 Innledning

Foreningene NJFF-Troms, Bardu jeger og fiskeforening og Barduelvas venner (Videre omtalt som TJFF, BJFF og BV), velger å levere en felles høring til Småkraftpakke Bardu.

Vi retter en takk for muligheten til å bidra med våre synspunkter og innspill til denne høringen. De fleste av oss som utarbeider disse høringene gjør det på frivillig basis, hvor man gjerne benytter helger, oppspart fritid, ferie med mer. Man skulle gjerne ha levert en mer omfattende høring, spesielt til en såpass omfattende sak som denne storstilte ønsket om å bygge ut i Bardu. Vårt hovedfokus vil ligge på hydrologiske, fiskebiologiske og utfordringer rundt bunndyr. Vi ønsker med høringen å ivareta fiskens interesser og vilkår og med dette friluftslivets vilkår.

Følgende elver er søkt utbygd:

Tverrelva kraftverk – Småkraft AS
Skoelva kraftverk – Nordkraft Vind og Småkraft AS
Skinskardelva kraftverk – Skinskardelva Kraft AS
Salvasskardelva kraftverk – Statskog Energi AS
Liveltskardelva kraftverk – Livelt Kraft AS

Vi har et hovedvassdrag i Barduvassdraget som er regulert av Statkraft, med kraftverkene på Innset og på Straumsmo i de øvre delene og Bardufossen i den nedre delen. De negative effektene av disse kraftverkene er veldokumentert gjennom mange år og undersøkelser har stadfestet at, vassdraget er i biologisk ubalanse.

Revisjon av konsesjonsvilkårene knyttet til reguleringen av Altevann og overføring av Salvasskardelva, Straaumsli- Tverrelva, Irrgasjaurie og Mouldajokka, har pågått snart ett tiår. Bardu har allerede to småkraftverk; Krogstadtverrelva og Dittielva.

Belastningen i Bardu begynner å bli ganske stor, når vi ser på hva vi allerede har i kommunen.

2 Sak

NVE har selv listet opp Barduvassdraget, som en av de 50 mest prioriterte vassdragene. Flere av disse søknadene omhandler utbygging i sideelver, direkte tilknyttet et sterkt belastet vassdrag. To av disse er blant de større sideelvene til Barduvassdraget; Tverrelva og Skoelva.

Postadresse
Movinkelveien 129
9360 Bardu

Telefon/telefaks
93873751
E-postadresse
bardujff.fiskeutvalget@gmail.com

Annen telefon/telefaks
WWW-adresse (URL)

Dokumentets filbane

Vedlegg
0

Vi vil videre kommentere hver enkel søknad, med fokus på hydrologi, fisk og bunndyr.

2.1 Salvasskardelva kraftverk – Statskog Energi AS

Slik vi anser søknaden om utbygging av småkraftverk i Salvasskardet, vil denne ha små til ingen negative effekter for vannføring, fisk og bunndyr. Men, utbygger må sørge for å redusere de negative effektene på natur. Sørge for at brukere av området ikke påvirkes negativt etter at kraftverket er satt i drift. Utbygger bør gå i dialog med de som føler seg berørt negativt og sørge for ekstra tiltak, der dette er ønsket. Økonomi bør ikke være en hindring her.

Bardu er en friluftsliv kommune, hvor en del av markedsføringen er uberørt natur. En av Bardus natur operatører er Bjørn Klauer, som tilbyr og viser frem naturen til tilreisende fra fjern og nær. Utbygging av småkraftverk for villmarksturismen, anses som negative. Denne virksomheten er viktig og bidrar til å sette Bardu på det internasjonale kartet. Klauer forteller at de har hatt tilreisende helt fra Australia og USA, i tillegg til stor media oppmerksomhet i Europa. Klauer som driver huskyfarm melder om støy, fra allerede utbygde Dittielva kraftverk. De har heller ikke blitt tatt med på befaring etter utbyggingen, som de ble lovet. Dette sammen med utvidet løypenett for snøskuter, bidrar til forringelse av det stille rom i Bardu.

Hvis NVE kommer frem til utbygging her. Må det sørges for mer enn tilfredsstillende støyskjerming.

Vi forventer at utbygger stiller seg bak eventuelle merkostnader dette måtte få.

2.2 Skinskardelva kraftverk – Skinskardelva Kraft AS

Vi registrerer usikkerhet rundt fiskeforekomster og akvatiske bunndyr. I den biologiske rapporten står det «trolig ikke fisk». For oss er derfor søknaden å anse som mangelfull, da dette er en av de dataene som vi ønsker å få fremlagt. Denne grunnlagsdataen kan benyttes etter utbygging og etter en tids drift, for å måle eventuelle negative effekter. Siden det heller ikke er gjennomført noen bunndyrundersøkelse, kan man ikke med sikkerhet si om det eksisterer rødlistede arter eller ikke.

Man antar at elva rekoloniseres fra andre vassdrag, men det konkluderes ikke med det. Ved redusert vannføring vinterstid, vil trolig elva fryse til og eventuelle innfrysing av insekter og egg. Dette må kartlegges nærmere, så eventuelle biotopjusteringer kan forhindre at fisk, fiskeegg og næringen til fisk dør ut.

2.3 Liveltskardelva kraftverk – Livelt Kraft AS

Det eneste vi savner i denne søknaden er, en bunndyrundersøkelse.

Både for å se om det er forekomster av rødlistede akvatiske insekter, samt det og ha referansemateriale fra før utbygging. Dette for å måle eventuelle konsekvenser etter drift, som muliggjør tiltak hvis behov. Hvis det gjøres funn, så må eventuelle tiltak settes i gang i forbindelse med en eventuell utbygging.

2.4 Tverrelva kraftverk – Småkraft AS

Det må gjennomføres boniteringer og kartlegging av gyte og oppvekstområder nedstrøms planlagt kraftverk, og i de stille partiene. Det må også gjennomføres kartlegging av bunndyrfaunaen, som vi vet påvirkes negativt ved unaturlige vannstandendringer. Bunndyr er også en god indikator på hvor frisk en elv er.

Alt dette er referansemateriale som er nødvendig til å gjennomføre målinger, etter at kraftverket har vært i drift og hvis det bygges ut. Hvis det gjøres funn i forbindelse med undersøkelser, må det settes i verk avbøtende tiltak i form av biotopjusteringer.

Det må også monteres omløpsventil for å sikre stabilitet, slik det står beskrevet i søknaden. De samme undersøkelsene bør gjennomføres i området hvor inntaksdammen skal etableres, og langs strekningen som får redusert vannføring. Her må det også settes i verk biotopjusteringer, hvis funn gjøres for å avbøte på negative konsekvenser.

Vi anser Tverrelva sammen med Skoelva, Seterelva og Sjørdalselva, som de viktigste sideelvene til Barduelva.

Det er også bebodd bebyggelse i nærheten, så tilfredsstillende støyskjerming må på plass. Vi forventer at utbygger stiller seg bak eventuelle merkostnader dette måtte få.

Det samme med sikring av området, da dette er et populært og viktig område for turgåere, også barn som benytter veien opp mot brua til hesteridning.

2.5 Skoelva kraftverk – Nordkraft Vind og Småkraft AS

Skoelvas venner har levert en omfattende og god høring.

Vi tar ikke stilling til om Skoelva bør bygges ut eller ikke.

Det samme gjelder de andre fire elvene.

Hva vi derimot reagerer på, er de mangelfulle fiskebiologiske undersøkelsene og at det ikke er gjennomført bunndyrundersøkelse i berørte områder.

Vi er kritisk til metodikken i undersøkelsene til den biologiske rapporten. Det er kun brukt referanse vedrørende fisk, fra en av rettighetshaverne som vil tjene på en utbygging. Egne samtaler som jeg har hatt med Skoelvas venner, tegner et annet bilde vedrørende fisk. Dette fremkommer også i Skoelvas venner`s høring. Konklusjonen på dette er at det må gjennomføres en fullstendig fiskebiologisk undersøkelse i området, sammen med en bunndyr undersøkelse. Vi har ikke grunnlag for å støtte verken rettighetshavere eller motstandere av utbyggingen.

Grunnlagsdata fra disse undersøkelsene vil avdekke eventuelle behov for biotopjusteringer i forbindelse med en eventuell utbygging, eller en justering etter en tids drift. Derfor er vi ikke enig i søknaden, hvor det står at det ikke vil være behov for undersøkelser etter utbygging.

3 Konklusjon

Ingen søknader inneholder bunndyrundersøkelser.

Flere av søknadene har mangelfulle fiskeundersøkelser.

Flere av søknadene har mangelfulle eller ikke eksisterende boniteringer.

Tilstanden til bunndyrene har vist seg som en av de viktigste indikatorene på «helsen og tilstanden» til vann og elver. Disse dataene må på plass.

Vi vet også gjennom bunndyrundersøkelser gjennomført i Barduelva at det er et stort arts mangfold, men få individer pr art grunnet reguleringen. Med de eksisterende undersøkelsene gjennomført i disse fem søknadene, kan man heller ikke fastslå om det eksisterer arter som står på rødlisten.

BV, TJFF og BJFF ber om at det gjennomføres tilfredsstillende fiskebiologiske undersøkelser, bunndyrundersøkelser og boniteringer. Undersøkelsene må også kartlegge mulige behov for biotopjusteringer.

4 Avslutning

Positive effekter:

Vi erkjenner de positive effektene av vannkraft. Det forurenser ikke og gir økte inntekter til rettighetshaverne. Spesielt positivt er det for de grunneierne som ikke er blant de offentlige søkerne, men grunneiere som bedriver landbruk og annen virksomhet på grunnen sin.

Kommunens direkte økte inntekter etter at kraftverkene er satt i drift, setter vi store spørsmål ved. Vi har sett at kraftinntektene har stupt betraktelig de siste årene.

Eksempler på negative effekter av vannkraftutbygging kan være:

- Tørrelgging av elveleier/strandsoner
- Tørrelgging av omliggende områder
- Neddemming
- Nedtapping av magasiner
- Erosjon og utvasking av næringsstoffer
- Skader på livet i elver
- Store og plutselige endringer i vannstanden som medfører stranding av bunndyr og fisk
- Endrede temperaturforhold og islegging

Vannkraftutbygging kan også ha negative effekter på naturtyper som er spesielt knyttet til vann/vassdrag, eksempel fossesprøytesoner og arter som er knyttet til slike områder. Spesielt dette er godt belyst i FNF Troms sin høring.

Naturmangfoldloven inneholder bestemmelser som er viktige, i forhold til den oppgaven som NVE har i forbindelse med behandlingen av kraftutbygginger. Ikke minst viktig vil bestemmelsen om samlet belastning være sentral:

§ 10. (økosystemtilnærming og samlet belastning)

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

I tillegg har vi §8 og §9 i samme lov om kunnskapsgrunnlag og føre var prinsippene.

Grunnloven vår har kanskje den klareste teksten, som omhandler hvordan vi skal forvalte våre ressurser for ettertiden. § 112 sier følgende!

Enhver har rett til et miljø som sikrer helsen, og til en natur der produksjonsevne og mangfold bevares. Naturens ressurser skal disponeres ut fra en langsiktig og allsidig betraktning som ivaretar denne rett også for etterleken.

Borgerne har rett til kunnskap om naturmiljøets tilstand og om virkningene av planlagte og iverksatte inngrep i naturen, slik at de kan ivareta den rett de har etter foregående ledd.

Statens myndigheter skal iverksette tiltak som gjennomfører disse grunnsetninger.

Det må gjennomføres en vurdering på om ikke belastningen i Bardu er stor nok.

Med Barduvassdraget som er sterkt regulert med sine tre kraftverk på Innset, Straumsli og Bardufossen og allerede to utbygde småkraftverk i Dittielva og Krogstadterrelva. Altevatn er oppdemmet og Bardufossen har demmet opp et stort areal som magasin.

I tillegg kommer Forsvarets virksomhet og økt motorisert ferdsel i utkantstrøkene våre, i form av utvidede løypenett for snøskuter i Altevatn området.

Alt dette bidrar med å forringe Bardu som en villmarks kommune, hvor friluftsliv og det stille rom alltid har stått sentralt.

Godkjent og ekspedert elektronisk uten underskrift.

Thomas Halvorsen
Leder
Barduevas venner

Frank Pedersen Strømseth
Leder
Bardu Jeger og fiskeforening

Ann-Eva Isaksen
Leder
NJFF-Troms
